בעיר איזמיר, עיר מלאה חכמים וסופרים, זרחה בימים ההם שמשו של הגאון המופלא רבי רחמים אליהו חזן, בעל ה'ארח משפט' בנו של הגה"ק רבי רפאל יוסף חזן. ה'חקרי לב'. לא רק בנגלה ובנסתר היה כוחו רב. הוא נודע גם בפיקחותו הנדירה וביכולתו לחדור לנבכי נפשו של האדם. שמו יצא למרחוק, ולא רק בקרב בני הקהילה היהודית אלא אף בקרב השלטונות המוסלמיים, העריצו הכול את צדקותו ואת חכמתו.

נטל אפוא הקאדי קולמוס לידו ורשם מכתב קצר אל הרב היהודי, רבי רחמים אליהו חזן. "חכם נכבד", כתב, "שלושה מבני עמך ניצבים לפניי בריב גדול, באשר כל אחד מהם מאשים את רעהו שהוא שלח יד בממון השייך לשלושתם, בחופרו את מטמון כספם המשותף מתחת עץ התאנה ביום השבת. שלחתי אותם אליך, ובטוחני שחכמת אלוקים בקרבך להוציא לאור תעלומה זו".

שעה קלה לאחר מכן כבר עמדו השלושה בחדרו של רבי רחמים אליהו. פניהם נפולות ועיניהם טרוטות מחוסר שינה וממרירות לב. הם הגישו לו את מכתבו של הקאדי וציפו לתשובתו.

רבי רחמים אליהו קרא את המכתב, העיף מבט חטוף בשלושת האנשים העומדים לפניו, ואז הניח את הנייר על השולחן בתנועת ביטול. "משתומם אני על הקאדי". אמר בקול צונן, "וכי מה ראה לשלוח אתכם אליי? וכי נביא אני, או שמא בן נביא? האם דורש אל המתים אני? וכי מהיכן לי לדעת מה נעשה בצל עץ התאנה בשבת? לכו לדרככם, אין בידי להושיעכם". הסוחרים, מאוכזבים ומדוכדכים, פנו אל הדלת. אולם אז בעודם פוסקים לעבר היציאה, השיגם קולו של רבי רחמים אליהו: "חזרו נא, חזרו".

הם שבו ועמדו לפניו. "שמא, בכל זאת", אמר הרב בקול רך יותר, "שטחו לפניי את טענותיכם שוב. ספרו נא לי כל פרט, אולי יעלה בידי להבין מיהו השקרן מביניכם".

השלושה החלו לספר את המעשה לכל פרטיו, ורבי רחמים אליהו הקשיב להם בריכוז מוחלט, כשעיניו עצומות למחצה.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "חסדי יוסף ורחל" פתוח בימים: א – ה פלא... 052-5079555

שיעורי לוויין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרשל"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול

בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

מנוים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

יוסף חסדי ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" [בהשתתפות כולל "חוני המעגל"]

העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום יז' סיון התשנ"ב

ואימי מורתי רחל בת איז'ה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

1635

"ורב יעבד צעיר"

במבט ראשון נראה כאילו הברכות שברך יצחק הזקן את הבנים הוא הנושא המרכזי בפרשה. אולם לאמיתו של דבר גם הברכות הינן פועל יוצא מהנושא המרכזי השורשי, והוא, המאבק בין שני הבנים, וליתר דיוק, בין שני העמים. כפי שנאמר לרבקה: "שני גיים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר". השאלה היא, מי הוא הרב ומי הוא הצעיר? אם הולכים אחר היצירה, הרי שיעקב נוצר ראשון ברחם אמו ולכן יצא אחרון, ואם אחר יציאה לאויר העולם, עשו הוא הראשון והוא הגדול.

משל לשפופרת שפיה צר, תן בה שתי אבנים זו תחת זו, הנכנסת ראשונה תצא אחרונה, והנכנסת אחרונה תצא ראשונה. נמצא, עשו הנוצר באחרונה יצא ראשון. אם כן, אולי יעקב הוא הרב ועשו הוא הצעיר? אלא שנפסק להלכה: היוצא ראשון הוא פוטר את הרחם והוא הבכור. מכאן שעשו הרב ועליו לעבוד את יעקב הצעיר.

המאבק בין שני העמים מתבטא בדברי יצחק: "הקל קול יעקב והידים ידי עשו". ועל כך אמרו במדרש: בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות, אין הידיים, ידי עשו, שולטות. ואם לא – הידיים, ידי עשו, שולטות.

כלומר בזמן שישראל עוסקים בתורה ("לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי אמר ה' ") אין לעשו שליטה עלינו, להפך, אנו השולטים באומות.

אמנם מצינו תקופות של זוהר רוחני תורני ושפל שלטוני, ואיה ההבטחה?

הסבר לכך אנו מוצאים בדברי חז"ל על הפסוק בירמיה: "מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דברי פי ה' אליו ויגדה על מה אבדה הארץ... דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פרשוהו, עד שפירשו הקב"ה בעצמו ויאמר... על עזבם את תורתי... אמר רב יהודה אמר רב שאין מברכין בתורה תחילה. והסביר הר"ן בשם רבנו יונה ז"ל: הרי היו חכמים ונביאים, למה הם לא אמרו תשובה זו? הרי עזיבת התורה זה דבר גלוי לכל? בהכרח שעסקו בתורה ולכן החכמים והנביאים לא ידעו פשר אבדן הארץ, עד שגילה הקב"ה שלא ברכו בתורה תחילה, כלומר שלא היתה התורה חשובה בעיניהם כל כך שיהא ראוי לברך עליה מפני שלא היו עוסקים בה לשמה ומתוך כך היו מזלזלין בברכתה.

מכאן אנו שומעים שעיסוק בתורה פירושו לימוד לשמה. ולכן נאמר בפסוק "הקל קול יעקב". "הקל" הראשון חסר את האות ו' כלומר נשמע קל יעקב אך הוא חסר לשמה, אז "והידים ידי עשו" – הם השולטות.

יש לנצל במה נכבדה זו, בפרשת המאבק בין העמים ולקרוא לאחינו להרבות בתורה, להשתתף בשיעורי תורה בבתי כנסת. וב"ה לא חסרו שיעורים בכל מקום. ונזכה לקבוע את שליטתנו בארצנו הקדושה והיחידה אמן.

שבת שלום

שבת ד' כסלו ה-תשפ"ז

פרשה: **תולדות**

הפטרה: **משא דבר ה'**

הדלקת נרות - 16:19
צאת השבת - 17:12
ר"ת: 17:45

הדלקת נרות בשבת הבאה **16:16**

	תולדות	ויצא
עמוד השחר:	5:01	5:08
זמן טלית:	5:08	5:15
זריחה:	**6:07**	**6:13**
חצות:	11:24	11:25
מנחה גדולה:	11:50	11:51
שקיעה:	16:41	16:37

"אורחות מרן" אמונת יעל ואמת

מעשה והתפלל מרן ערבית מבעוד יום אחר פלג המנחה, וכשהגיע לסוף ברכה מחיה המתים שמע קדושה של תפילת המנחה ממנין אחר, וגמר בדעתו שלא לענות, דשב ואל תעשה עדיף.

בברכת "אמת ואמונה" מנהגו לומר: "האל העושה לנו "נסים ונקמה בפרעה".

העלון לרפואת
מנשה בר דוד וברוריה
מרת אחותי דינה בת רחל
ולע"נ חמי ר' שלום בר שמחה ז"ל
חמותי מרים בת רחל ע"ה
הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... **052-5079555**

נלמוד את קדושת יומו

"זיונך וקירוב לבבות"

"ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה, ויעקב איש תם יושב אהלים".

במשפחה אחת גדלים שניים, תאומים – שני גויים, ושני לאומים. שונים כל כך באופיים ובהליכותם, איש השדה ואיש הבית. איש הגזל והעריות, המזלזל בכבודה, ולעומתו איש תם יושב וספון באהלה של תורה.

איך ניתן לחנך ולבנות בנין משפחתי שלם, כשהניגוד כל כך גדול?

במבט ראשון נראה שדרכם השונה של הבנים גורמת לחיץ בתוך המשפחה, בין ההורים עצמם. "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו, ורבקה אהבת את יעקב". יצחק נמצא בקשר הדוק עם עשו, עונה לשאלות, נוסח כיצד מעשרין את המלח, ומטיל עליו תפקידים ומשימות. רבקה קשורה ליעקב, דואגת לו, מייעצת ומזהירה אותו מפני עשו אחיו.

האם רבקה דחתה את עשו מהבית? האם יצחק איננו מתענין ביעקב?

רבקה ויצחק הם ההורים של יעקב ועשו גם יחד. רבקה היא "אם יעקב ועשו", ויצחק מברך את יעקב ומצוהו, כשהוא יוצא לחרן. אלא שבין רבקה ליצחק מתבצעת מעין חלוקת תפקידים, כשכל אחד מהם קשור ומטפל בצורה הדוקה יותר בחינוכו של אחד הבנים. הגישה החינוכית, ההדרכה, ותשומת הלב הנדרשים לכל אחד מהם היא שונה, וכדי לקיים את "חנוך לנער על פי דרכו" ובמיוחד כשהם שונים כל כך באופיים ובהליכותם, יש לעשות זאת בדרכים שונות.

יצחק מתמסר לחינוך עשו. עוסק במשימה הקשה יותר. הוא מתמודד עם איש חומר, איש שדה, ששטוף בעבירות, קשות וחמורות, ומנסה לקרבו ולתת לחייו גם תוכן רוחני כלשהו. הוא עונה בסבלנות ובקשב רב לשאלות עישור התבן והמלח, ואולי אולי, ימצא מסילות ללבו האטום והקשה של עשו. הוא מטיל עליו משימות, מזהירו על שחיטה נבונה, ושלא יגזול את הציד וכל זאת כדי לשתף את עשו בקרבן פסח.

רבקה מתמסרת לחינוך יעקב. יעקב הוא איש הרוח, עוסק בתורה בהתמדה ובשקידה, ורבקה רוצה להכשירו גם למלחמות החיים, להתמודדות עם עולם המעשה. מלמדת אותו ללבוש לעיתים גם את בגדי עשו, בגדים חיצוניים, כשהפנים, כשהקול, קול יעקב, רק הידיים הם ידי עשו. ליעקב יהיו עיכובים רבים בחיים – עם לבן ועם בניו, ועליו להיות מוכן לכך.

לכל אדם ואדם ישנן מסילות המגיעות לליבו. המסילות הן שונות ומשונות. מלאכתו של יצחק קשה הרבה יותר מאשר רבקה, והוא אכן עושה זאת. מקרב ומסביר ומלמד, גם את הבן הקשה ביותר. ההצלחה אולי לא גדולה כל כך, עשו נהיה לאומה אחרת אבל אפילו בו הופנמו כמה תכונות חיוביות שלמד מיצחק אביו.

לא לדחות שום אדם, לא להרחיק ולא להשניא. להיפך, לקרב בסבלנות רבה, באהבה, בחיבה ובדרכי נועם "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

כשיש אהבה לבריות, ליבם גם פתוח יותר להתקרב לתורה.

"קצתי, שניכם: שני בתי המקדש"

"למה אשכל גם שניכם יום אחד": הגמרא מביאה שנתקיימה נבואתה של רבקה. ושם מובא כיצד חושים, בנו של דן, הרג את עשיו, שדרש שטר מכירה של קבר יעקב במערת המכפלה. ואני הקטן אשאל: האם בפסוק דלעיל המלה גם משמעותית? המלה גם נשמעה, שיש דבר נוסף. רבקה, שחז"ל אמרו, שהיתה נביאה, רמזה כאן על חורבן בית המקדש. שניכם בגימטריא 420, רמז לשנות קיומו של בית המקדש השני. יום אחד רומז לאלף שנה שנאמר: "כי אלף שנים בעניך, כיום אתמול כי יעבור". כוונת רבקה, ששני בתי המקדש גם שניהם, לא יתקיימו יום אחד = אלף שנה. והיכן רמוז בית המקדש הראשון? בפסוק הבא: "ותאמר רבקה אל יצחק: קצתי בחיי". קצתי = קץ תי כלומר, קץ בית המקדש הראשון שעמד תי (בגימטריא 410) שנה. בחיי רמז לבית המקדש, המסמל חיים, שאסור היה לבנותו באמצעות ברזל, שאינו מסמל חיים, שנאמר: "ואם מזבח אבנים תעשה לי, לא תבנה אתהן גזית, כי חרבך הנפת עליה ותחללה". ועוד, מהמלה הראשונה: "ותאמר", כאשר נמנה 70 אותיות, נגיע למלה חיים, שוב רמז לבית המקדש המסמל חיים, שממנו גלו ישראל 70 שנה, כנגד 70 שמיטות שלא שמרו. מהאמור לעיל ראינו שסך הכל עמדו שני בתי המקדש תי (קצתי) + שניכם = (830=420+410) בתוך אלף שנה, שהם בתוך יום אחד של הקב"ה.

אנו תפילה לבורא עולם: מקדש ה', כוננו ידיך, יכון לעד במהרה בימינו אמן.

"יעקב איש תם"

מי יוסף ושמח

יעקב, דוקא יעקב, נחשב איש תם.

מהו איש תם? אומר רש"י: איש תם – שאינו חריף לרמות קרוי תם.

מטבעו היה יעקב איש תם. אבל אדם צריך לדעת למשול על תכונותיו הטבעיות ועל מידותיו כדי שיוכל לנצל את מידותיו בכל מקום, בכל מצב, כפי שצריך.

למה הכוונה "כפי שצריך"? אדם שהוא רחמן בתכונתו הטבעית עלול להשתמש במידה טובה זו לרעה. איך? אם הוא נעשה רחמן לאכזרים, למשל. אז הוא גורם, כידוע, רעה רבה לרחמנים בסופו של דבר.

לכן חשוב לדעת לשלוט על המידות. יעקב, שהיה איש תם, שלט היטב על מידותיו ולכן, כשהיה צורך לדחוק הצידה את התמימות הוא ידע לעשות זאת עד כדי לאמור (על לבן) "אחיו אני ברמאות".

ועל זה נאמר – "איש תם". איש, ולא תם בלבד. איש הוא אדם השולט במידותיו ויודע לנתב אותן כדרוש.

